

Na pravou míru: Přiznání invalidního důchodu - jak probíhá a proč posudkový lékař vydává posudek zpravidla bez osobního setkání s žadatelem

12.2.2024 - | Česká správa sociálního zabezpečení

Žádost o invalidní důchod můžete podat elektronicky prostřednictvím „Žádosti o důchod online“ nebo osobně na kterékoli okresní správě sociálního zabezpečení (OSSZ). Základní podmínkou je uznání invalidity. Vyřizování žádosti o invalidní důchod má dvě na sebe navazující části: proces posouzení invalidity, na který plynule navazuje proces rozhodování o invalidním důchodu.

1. PROCES POSOUZENÍ INVALIDITY

Po podání žádosti je třeba posoudit váš zdravotní stav a jeho negativní dopad na vaši pracovní schopnost. **Posudkový lékař Institutu pro posuzování zdravotního stavu (IPZS)** objedná základní vyšetření u vašeho **ošetřujícího lékaře**, kterého jste uvedli v žádosti. Jste vyzváni k tomu, abyste svého ošetřujícího lékaře kontaktovali a domluvili se na dni vyšetření. Dále jste informováni, že máte možnost do 15-20 dnů od podání žádosti doložit dle vlastního uvážení **další lékařské nebo zdravotnické zprávy** (klinická psychologie, audiometrie apod.). Vaší povinností je vyplnit a doložit tzv. **profesní dotazník**. Ten obsahuje kromě **vašeho subjektivního vnímání** zdravotního stavu a jeho vlivu na vaši pracovní schopnost také informace o vaší dosavadní kvalifikaci, pracovních zkušenostech a předchozích vykonávaných zaměstnáních. Při zpracování posudku vychází posudkový lékař z kompletní zdravotnické dokumentace, přičemž vás může v případě nejasností požádat o dodání dalších podkladů nebo o spolupráci. K podkladům doloženým po vypracování posudku se již ze zákona nepřihlíží.

Posudkový lékař obvykle invaliditu posuzuje, aniž by vás osobně viděl

Posudkové lékařství je specializovaný medicínský obor, který vyžaduje znalost klinické medicíny a zákonů sociálního zabezpečení. Principem posudkového lékařství je aplikovat váš zdravotní stav na příslušná ustanovení právních předpisů. Proto **posudkový lékař** nehodnotí samotnou diagnózu, ale pouze **dopad** vaší **dlouhodobé nemoci, úrazu či jejich následků na vaši pracovní schopnost**. Vychází z nálezů a zpráv, ve kterých ošetřující lékaři popisují, co zjistili při vyšetření. Proto vás k osobnímu jednání zveme pouze výjimečně, například pokud potřebujeme ověřit nesrovnalosti v podkladové dokumentaci.

Dopad jednotlivých nemocí či postižení se při hodnocení invalidity nesčítá

Trpíte-li několika nemocemi či postiženími, posudkový lékař stanoví jednu, která vaši pracovní schopnost snižuje nejvíce. V odůvodněných případech může pro další nemoci zvýšit určenou míru poklesu pracovní schopnosti, a to maximálně o 10 %.

Uznání invalidity, a tím přiznání invalidního důchodu nemusí být trvalé

Váš zdravotní stav se může zlepšit, ale také zhoršit. Pokud není invalidita uznána s trvalou platností, provádí se tzv. kontrolní lékařská prohlídka. Podat žádost o změnu výše invalidního důchodu můžete

také vy sami, když se budete domnívat, že se váš zdravotní stav změnil. Při každém kontrolním posouzení může být stupeň invalidity ponechán beze změny nebo zvýšen, ale také snížen.

Proces uznání invalidity lze zrychlit

Celý proces výrazně zrychlíte, když doložíte veškeré lékařské zprávy a nálezy již se žádostí o invalidní důchod.

Uznání invalidity posudkovým lékařem neznamená automatický nárok na invalidní důchod.

2. PROCES PŘIZNÁNÍ INVALIDNÍHO DŮCHODU

Po uznání invalidity IPSZ (bez ohledu na její stupeň) následuje „druhá“ část řízení, kdy Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ) ověřuje vaše doby pojištění potřebné pro získání nároku na invalidní důchod.

Podmínky nároku na invalidní důchod:

1. Váš zdravotní stav odpovídá invaliditě prvního, druhého nebo třetího stupně, a to na základě posudku IPZS.

2. Získali jste potřebnou dobu pojištění (tj. doby výkonu výdělečné činnosti a náhradní doby). Požadovaná délka pojistných dob závisí u žádostí o invalidní důchod na vašem věku. Více podrobností najdete na webu ČSSZ Invalidní důchod. Doby pojištění ovšem nevyžadujeme, když invaliditu způsobil pracovní úraz, nemoc z povolání nebo jde o tzv. invaliditu z mládí.

Nárok na invalidní důchod vám nevznikne, pokud jste starší 65 let nebo jste splnili ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod.

Proces přiznání důchodu lze zrychlit včasným doložením dob pojištění

V evidenci ČSSZ nám zpravidla chybí vaše náhradní doby, konkrétně to bývá doba studia, základní vojenské služby nebo péče o dítě. Jestliže tyto doby doložíte současně se žádostí o invalidní důchod, celý proces výrazně zrychlíte.

Chybět však mohou i jiné doby pojištění. Doporučujeme si své evidované doby pojištění ověřit po přihlášení do aplikace IDA na ePortálu ČSSZ, a to i v případě, že o důchod prozatím nežádáte. Pokud zjistíte, že některé vaše doby pojištění v evidenci chybí, můžete je kdykoliv prostřednictvím pošty nebo OSSZ do evidence ČSSZ doplnit. Podrobnosti najdete na webu ČSSZ Dokládání chybějících dob pojištění. V některých případech lze chybějící doby pojištění získat také jejich dobrovolným doplacením.

Finanční zajištění žadatele během procesu rozhodování o nároku na invalidní důchod

Pokud jste zaměstnaní, pobíráte zpravidla v době nemoci či úrazu nemocenské, protože vás váš zaměstnavatel přihlásil k nemocenskému pojištění. Pokud podnikáte (OSVČ), nárok na nemocenské vám vznikl jen v případě, že jste si nemocenské pojištění platili sami, protože je pro OSVČ dobrovolné.

Pokud je vám invalidní důchod přiznán, dávky na sebe obvykle navazují. To znamená, že po ukončení výplaty nemocenského začnete pravidelně pobírat invalidní důchod.

V případě, že byla vaše žádost o invalidní důchod zamítnuta, můžete s příslušnou OSSZ konzultovat

možnost eventuálního doplacení chybějící doby pojištění formou dobrovolného důchodového pojištění.

Podrobné informace najdete na našem webu Invalidní důchody podrobně (cssz.cz). Celý proces je podrobně popsán v informačním letáku Kdy a jak žádat o invalidní důchod (cssz.cz). Informace samozřejmě poskytnou naše kolegyně a kolegové na každé OSSZ, v klientském centru nebo na call centru 800 050 248.

https://www.cssz.cz/web/cz/uvod/-/asset_publisher/GQ48v1KeNe0J/content/id/2617124